

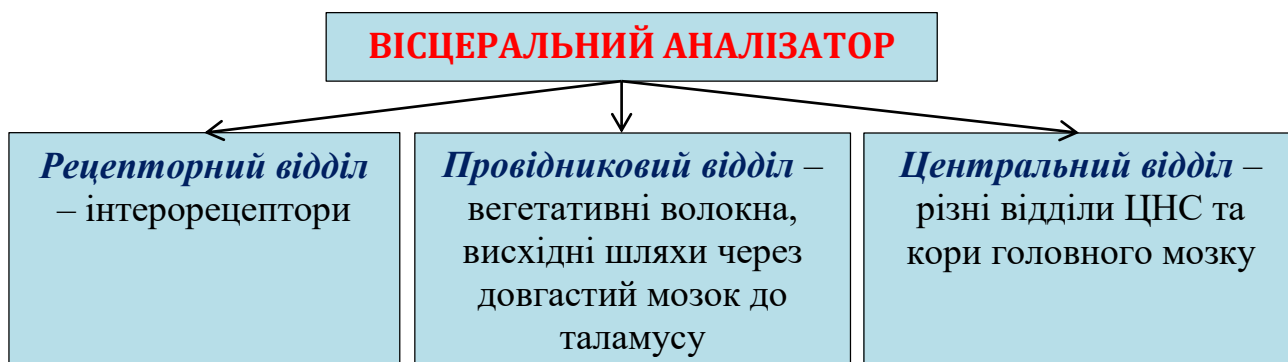
## Розділ 8.15. ВІСЦЕРАЛЬНИЙ АНАЛІЗАТОР

**ВІСЦЕРАЛЬНИЙ (ВНУТРІШНІЙ) АНАЛІЗАТОР** за допомогою аналізу і синтезу інформації про стан внутрішнього середовища організму бере участь у регуляції роботи внутрішніх органів.

Виділяють:

- 1) внутрішній аналізатор тиску в кровоносних судинах і тиску (наповнення) у внутрішніх порожнистих органах;
- 2) аналізатор температури внутрішнього середовища;
- 3) аналізатор хімізму внутрішнього середовища організму;
- 4) аналізатор осмотичного тиску внутрішнього середовища.

Специфічні рецептори цих аналізаторів розташовані в різних органах, судинах, слизових оболонках і ЦНС.



### **Периферичний відділ.**

**Механорецептори** – всі рецептори, для яких адекватним стимулом є розтягнення, деформація стінок органів (судини, серце, легені, шлунково-кишковий тракт та інші внутрішні порожнисті органи).

**Хеморецептори** – всі рецептори, що реагують на різні хімічні речовини (рецептори аортального та каротидного клубочків, рецептори слизових оболонок травного тракту і органів дихання, рецептори серозних оболонок, а також хеморецептори головного мозку).

**Осморецептори** локалізовані в аортальному і каротидному синусах, в інтерстиціальній тканини поблизу капілярів, в інших судинах артеріального русла, в печінці та інших органах. Частина осморецепторів є механорецепторами, частина – хеморецепторами.

**Терморецептори** локалізовані в слизових оболонках травного тракту, органів дихання, сечового міхура; серозних оболонках; в стінках артерій і вен; в каротидному синусі, а також в ядрах гіпоталамуса.

**Провідникової відділ.** Від інтерорецепторів збудження в основному проходить в стволах з волокнами вегетативної нервової системи, а також соматичної. Перші нейрони знаходяться у відповідних чутливих гангліях, другі нейрони – в спинному або довгастому мозку. Висхідні шляхи від них

досягають заднемедіального ядра таламуса (третій нейрон) і потім піднімаються в кору великих півкуль (четвертий нейрон).

**Корковий відділ** локалізується в зонах С1 і С2 соматосенсорної області кори і в орбітальній області кори великого мозку.

Сприйняття деяких інтероцептивних стимулів може супроводжуватися виникненням чітких, локалізованих відчуттів, наприклад, при розтягуванні стінок сечового міхура або прямої кишки. Але вісцеральна імпульсація (наприклад, від інтерорецепторів серця, судин, печінки, нирки) може і не викликати ясно усвідомлюваних відчуттів. У будь-якому разі зміни внутрішніх органів роблять значний вплив на емоційний стан і характер поведінки людини.